

08

επαναληπτικά
θέματα

Α' ΛΥΚΕΙΟΥ

ΑΡΧΑΙΑ

ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ

1. ΜΕΤΑΦΡΑΣΗ

Και αφού μπήκε πάλι είπε: «Εγώ, κύριοι βουλευτές, νομίζω ότι είναι έργο ηγέτη (τέτοιου), όπως πρέπει να είναι, ο οποίος, αν βλέπει ότι οι φίλοι (του) εξαπατώνται, να μην (το) επιτρέψει. Και εγώ λοιπόν αυτό θα κάνω. Γιατί και αυτοί εδώ που έχουν σταθεί κοντά (στα κιγκλιδώματα) λένε ότι δε θα μας επιτρέψουν, αν αφήσουμε (ελεύθερο) έναν άνδρα που καταστρέφει φανερά την ολιγαρχία».

Όταν άκουσε αυτά ο Θηραμένης, πήδησε πάνω από την εστία και είπε: «Εγώ όμως, άνδρες, ικετεύω σε ό,τι πιο δίκαιο υπάρχει, να μην έχει δηλαδή ο Κορίτιας το δικαίωμα να διαγράφει ούτε εμένα ούτε όποιον τυχόν θέλει από εσάς, αλλά, όποιον ακριβώς νόμο αυτοί σύνταξαν για όσους βρίσκονται στον κατάλογο, σύμφωνα με αυτόν να κρινόμαστε και εσείς και εγώ».

2. ΕΡΜΗΝΕΥΤΙΚΕΣ ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ

α) Αρχαίοι Έλληνες Ιστοριογράφοι, σελίδα 90, σχόλιο §52
«...ὁ Θηραμένης, ἀνεπήδησεν ἐπὶ τὴν ἐστίαν...ἰκετεύω...».

β) Διὰ στόματος Θηραμένη, ὁ Ξενοφώντας χαρακτηρίζει τοὺς Τριάκοντα «ἀδικωτάτους» καὶ «ἀσεβεστάτους». Οἱ δύο αὐτοὶ χαρακτηρισμοὶ εἶναι ἀπόλυτα δικαιολογημένοι, ἀν λάβει κανεὶς υπόψη ὅτι δὲν τηροῦν οὔτε τὸν ἀνθρώπινο οὔτε τὸ θεῖο νόμο.

Η σκληρότητα του καθεστώτος των Τριάκοντα έφτασε σε ακραίες μορφές: διώξεις πολιτών, καταπάτηση περιουσιών, εκτελέσεις. Οι τύραννοι συχνά δεν τηρούν ούτε τους νόμους που είχαν ψηφίσει οι ίδιοι. Καταλύεται έτσι κάθε έννοια νομιμότητας και ο νόμος γίνεται παιχνίδι στα χέρια του ισχυρού της στιγμής.

Η καταπάτηση των ανθρώπινων νόμων είναι εμφανέστατη στη δίκη του Θηραμένη. Η αδικία των τυράννων, και ειδικά του Κριτία, είναι ασύστολη. Η δίκη και καταδίκη του Θηραμένη είναι προκατασκευασμένη. Πρόκειται για μια συνωμοσία που στοχεύει ξεκάθαρα στην εξόντωση του. Ο Κριτίας δε διστάζει να χρησιμοποιήσει ωμή τρομοκρατία προς τους βουλευτές και να εξαλείψει τελικά ο ίδιος το όνομα του αντιπάλου του από τον κατάλογο των «τρισχιλίων», με παράλληλη καταδίκη του σε θάνατο. Καταπατά έτσι τη νόμιμη λειτουργία της βουλής, της οποίας η έγκριση ήταν απαραίτητη για την καταδίκη ατόμων που ήταν εγγεγραμμένοι στον κατάλογο.

Από την άλλη, οι Τριάκοντα δείχνουν προφανέστατη ασέβεια προς το θείο. Πιο συγκεκριμένα, όταν ο Θηραμένης ακούει την καταδίκη του σε θάνατο, προσπέφτει κέτης στο βωμό που υπήρχε στη βουλή. Είναι σίγουρος όμως ότι αυτή η ικεσία δε θα τον προστατέψει, όπως και πραγματικά έγινε. Όμως, σύμφωνα με τους άγραφους νόμους της εποχής, η παραβίαση του ασύλου θεωρούνταν μεγάλη ασέβεια. Οι ικέτες προστατεύονταν από τους θεούς, επομένως κάθε πράξη εναντίον τους αποτελούσε ύβρη που μόλυνε ολόκληρη την κοινωνία.

Αυτά πάντως δε φαίνονται να απασχολούν τους Τριάκοντα, και ιδίως τον Κριτία, οι οποίοι, χαρακτηριζόμενοι από την αλαζονεία της εξουσίας, παραβαίνουν, χωρίς κανέναν ηθικό φραγμό, κάθε ανθρώπινο και θείο νόμο.

3. ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Αρχαίοι Έλληνες Ιστοριογράφοι, σελίδα 22, «Και ο πολίτης έχει χρέος.....συγγενείς και φίλους.»

4. ΛΕΞΙΛΟΓΙΚΑ

Γνωστός: γινώσκοντες

Φήμη: φασιν, ἔφη

Γράμμα: ἔγραψαν

Νόμισμα: νομίζω, νόμοις, ἐννομώτατα, νόμον

Αλοιφή: ἐξαλείφω, ἐξελαλιπτότερον

5. ΓΡΑΜΜΑΤΙΚΗ

α) Ἀκούσαντες...οἱ φεύγοντες, ἀνεπήδησαν...εἶπον :

« Ἡμεῖς δ' ἔφασαν... ἰκετεύομεν...ἡμᾶς... ἡμῖν.

β) ἡμεῖς	ἄνδρες	οὗτοι	ὀνόματα
ἡμῶν	ἄνδρῶν	τουτωνί	ὀνομάτων
ἡμῖν	ἄνδράσι(ν)	τουτοισί	ὀνόμασι(ν)
ἡμᾶς	ἄνδρας	τούτουςί	ὀνόματα
---	ἄνδρες	---	ὀνόματα

γ) Ἐν.:	ἀκούων	γινώσκοντες
Μελ.:	ἀκουσόμενος	γνωσόμενοι
Ἀσφ.:	ἀκούσας	γνόντες
Παρακ.:	ἀκηκώς	ἐγνωκότες

δ) ΘΒ	ΣΒ	ΥΒ
ἐννόμως	ἐννομώτερον	ἐννομώτατα
ἀδίκως	ἀδικώτερον	ἀδικώτατα
ἀσεβῶς	ἀσεβέστερον	ἀσεβέστατα

6. ΣΥΝΤΑΚΤΙΚΟ

α) ἀποθνήσκειν: τελικό απαρέμφατο, υποκείμενο στο πρόσωπο ἔστι, με υποκείμενο το μηδένα (ετεροπροσωπία).

κυρίους: κατηγορούμενο στους τριάκοντα, λόγω του εἶναι.

πάντων: γενική διαιρετική στο ἐννομώτατα.

οὐδέν: επιρρηματικός προσδιορισμός του ποσού στο ρήμα ἀρκέσει.

τοῦτο: αντικείμενο στο απαρέμφατο ἐπιδείξει.

β) 1 ↔ ε

2 ↔ γ

3 ↔ α

4 ↔ β

5 ↔ δ